

Haacht Keerbergenbroek

5 MEI 2021

ARCHEOSERVICE

Gemaakt door: Kirsten Van Campenhout

Archeoser√ice Rapport 10

Archeologienota

Haacht Keerbergenbroek

Deel 2: Programma van Maatregelen

Kirsten Van Campenhout

Meerdonk 2021

Colofon

Titel: *Archeoservice-rapport 10: Haacht Keerbergenbroek. Archeologienota. Programma van Maatregelen*

Auteur:	Kirsten Van Campenhout
Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout (2015/00060)
Grafische illustraties/GIS:	Archeoservice (tenzij anders vermeld)
Rapportnummer:	Archeoservice-rapport 10
Uitvoerder:	Archeoservice. Kirsten Van Campenhout
Vestiging:	Bloempotstraat 23A, 9170 Meerdonk
Publicatiedatum:	5/05/2021
Publicatieplaats:	9170 Meerdonk
Illustratieverantwoording voorblad:	Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

©Archeoservice, 2021

Archeoservice aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Archeoservice bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken via www.archeoservice.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Archeoservice mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

INHOUD

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS 1

1.2 GEMOTIVEERD ADVIES 2

1.2.1 De volledigheid van het uitgevoerde onderzoek 2

1.2.2 De aan- of Afwezigheid van een archeologische site 2

1.2.3 Impactbepaling 4

1.2.4 Bepaling van de maatregelen 5

1.3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN 6

1. Programma van Maatregelen

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Toponiem	Haacht Keerbergenbroek	
Projectcode Onroerend Erfgoed	2021E5 (Bureauonderzoek)	
Kadastrale gegevens	HAACHT 1ste Afdeling HAACHT, Sectie A, nr. 148	
Oppervlakte plangebied	7630 m²	
Oppervlakte bodemingreep	2360 m²	
Projectnummer Archeoservice	2021/0015	
Betrokken actoren	Erkende archeoloog:	Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/ 2015/00060)
	Betrokken actor:	Kirsten Van Campenhout (OE/ERK/Archeoloog/ 2015/00060)
	Betrokken derden:	Niet van toepassing
Beheer en plaats documentatie	Archeoservice Bloempotstraat 23A 9170 Meerdonk	

1.2 GEMOTIVEERD ADVIES

1.2.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE ONDERZOEK

Het vooronderzoek heeft tot dusver bestaan uit een bureauonderzoek. Op basis van het bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting werd afgetoetst met de geplande werken om zo tot een inschatting van het archeologisch potentieel te komen. Er werd gebruik gemaakt van beschikbare landschappelijke kaarten, historische kaarten en archeologische data. Op basis van dit vooronderzoek is het mogelijk een gefundeerde uitspraak te doen over de verdere omgang met de eventuele archeologische resten binnen het plangebied.

1.2.2 DE AAN- OF AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het vooronderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- ✓ **Aardkundige gegevens:** Het plangebied bevindt zich op een gradiëntzone van een hoger gelegen rug naar de alluviale vlakte van de Dijlevallei. Binnen een straal van 300 m ten opzichte van het plangebied, stroomt in het noorden de Binnenbeek, in het oosten de Puttekomheideloop en in het westen de Sint-Adriaanbeek. Dergelijke landschappelijke situaties zijn zeer gunstig voor het aantreffen van vuursteenartefacten vindplaatsen, net zoals sporensites vanaf het neolithicum.

  Volgens de bodemkaart is het plangebied volledig gekarteerd als een matig droge zandbodem met een dikke antropogene humus A-horizont. Binnen deze bodems is de humeuze bovengrond ontstaan door de aanvoer van plaggen uit de heide, vermengd met mest van de potstal. Onder het plaggendek vindt men vaak overblijfselen van een verbrokkelde Podzol B. Een sporenniveau uit het neolithicum tot en met de late middeleeuwen kan aan de top van het eolisch lemig zanddek worden aangetroffen, mogelijk aan de onderzijde van het plaggendek.

- ✓ **Archeologische gegevens:** In de omgeving rondom het projectgebied zijn nauwelijks gravende archeologische onderzoeken uitgevoerd. Op een afstand van ca. 350 m naar het westen toe is wel een archeologienota uitgevoerd, samen met landschappelijke boringen en verkennende archeologische boringen. De verwachting voor steentijdarcheologie is bijgesteld naar een lage verwachting. Er is wel nog een potentieel aanwezig voor sporensites, maar het geadviseerde proefsleuvenonderzoek is nog niet uitgevoerd. Aan de zuidelijke zijde van de Dijle zijn de CAI meldingen uit de omgeving van het plangebied te verdelen in twee perioden: de middeleeuwen en de Tweede Wereldoorlog. Op basis van historisch onderzoek heeft men vermoedelijk de locatie van een kerkhof uit de late middeleeuwen gevonden. Dit is echter nog niet bevestigd door gravend onderzoek. De meldingen die verwijzen naar de Tweede Wereldoorlog zijn afkomstig van een bunkerlinie. Het projectgebied is gelegen tussen twee rijen verdedigingsbunkers van de KW-linie. Deze bunkers waren slechts een korte periode (aantal dagen) in gebruik. Door de ligging tussen de twee bunkerlinies is er kans op het aantreffen van sporen gerelateerd aan deze bunkers zoals telefoonlijnen en loopgraven.

- ✓ **Historische gegevens:** Het historisch kaartmateriaal toont aan dat het tot op heden in gebruik is geweest als landbouwgebied (akker- of weiland). Het terrein zelf is volgens historische bronnen nooit bebouwd geweest. Er worden dan ook geen sporenniveaus uit deze periode verwacht, uitgezonderd incidentele sporen van activiteiten gerelateerd aan bovengenoemd landgebruik. Het kennispotentieel van dergelijke sporen is laag.

- ✓ **Gekende verstoring:** Het plangebied is eeuwenlang gebruikt geweest voor de landbouw. De landbouwactiviteiten zullen ongetwijfeld voor enige verstoring gezorgd hebben, al zal dit beperkt zijn tot de ploeglaag. Er zijn geen bekende grootschalige verstoringen.

- ✓ **Geplande verstoring:** De initiatiefnemer plant de bouw van een nieuwe loods voor stallen en rijpiste. De geplande werken hebben een totale oppervlakte van ongeveer 2360 m². Voor de bouw van de stallenloods wordt het terrein grotendeels 30 cm opgehoogd. Daarnaast gebeuren nog enkele kleinere ingrepen, zoals de aanleg van verharding, een groenstrook, een infiltratiezone, een mestvaalt en de nodige nutsvoorzieningen zoals leidingen en putten. Voor wat betreft de verharding en de groenstrook wordt een beperkte diepte van verstoring ingeschat. Voor de verharding zal ook gedeeltelijk het terrein moeten worden opgehoogd om te kunnen aansluiten op de loods. De andere ingrepen kunnen voor een (veel) diepere verstoring zorgen en mogelijk archeologische waarden vernietigen. Deze ingrepen liggen echter verspreid van elkaar en zijn erg beperkt in oppervlakte.

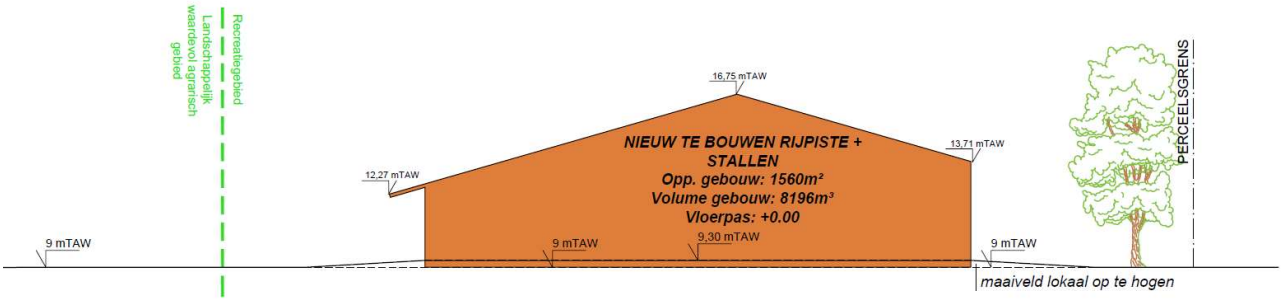
Samengevat stellen we dat de trefkans van een archeologische site, op basis van de landschappelijke situatie en de gekende waarden in de regio, binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied aanwezig is. De mate van verstoring in combinatie met de aard van de geplande werken maken verder archeologisch onderzoek echter weinig zinvol.

1.2.3 IMPACTBEPALING

De initiatiefnemer plant op het terrein de bouw van een nieuwe overdekte rijpiste met stallen. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven. Het volledige plangebied is 7630 m² groot. De geplande werken bevinden zich allemaal aan de noordelijke kant van het plangebied. De zuidelijke kant, binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied, blijkt ongewijzigd.

Samenvattend kan men stellen dat voor het huidige plangebied met een oppervlakte van ca. 7044,23 m²:

- ✓ Een oppervlakte van 3924 m² geen ingrepen kent en dus uitgesloten wordt van verder onderzoek;
- ✓ De geplande ingrepen een totale oppervlakte van ca. 2360 m² innemen;
- ✓ Voor de bouw van de stallenloods (1560 m²) wordt het terrein grotendeels 30 cm opgehoogd. De bouw van de nieuwe loods heeft dus een beperkte ingreep in de bodem: nl. funderingsvoeten met een beperkte oppervlakte en op regelmatige afstand van elkaar; en een nieuwe vloer waarbij de ingreep in de bodem beperkt is tot 5 cm door de ophoging van het terrein.
- ✓ Daarnaast gebeuren nog enkele kleinere ingrepen, zoals de aanleg van verharding (150 m²), een groenstrook (570 m²), een infiltratiezone (18,80 m²), een mestvaalt (45 m²) en de nodige nutsvoorzieningen zoals leidingen en putten. Voor wat betreft de verharding en de groenstrook wordt een beperkte diepte van verstoring ingeschat. Voor de verharding zal ook gedeeltelijk het terrein moeten worden opgehoogd om te kunnen aansluiten op de nieuwe loods. De andere ingrepen kunnen voor een (veel) diepere verstoring zorgen en mogelijk archeologische waarden vernietigen. Deze ingrepen liggen echter verspreid van elkaar en zijn erg beperkt in oppervlakte.

Figuur 1: Dwarsdoorsnede van het terrein.[1]

[1] Aangeleverd door de initiatiefnemer.

Bovenstaand overzicht geeft aan dat het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-)onderzoek ontbreekt. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze archeologienota bleken voldoende om het ontbreken van het potentieel op kennisvermeerdering bij verder archeologisch onderzoek te staven. **Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen.**

1.2.4 BEPALING VAN DE MAATREGELEN

Gezien het gering potentieel tot kennisvermeerdering worden geen verdere maatregelen geadviseerd. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed.[2]

[2] Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit

1.3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Niet van toepassing.